

ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ЩОДО ДОСЛІДЖЕННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ТЕКСТИЛЬНИХ, ШКІРЯНИХ ТА ХУТРОВИХ МАТЕРІАЛІВ І ВИРОБІВ З НИХ В ПРОЕКТІ ДСАНПІН "МАТЕРІАЛИ ТА ВИРОБИ ТЕКСТИЛЬНІ, ШКІРЯНІ І ХУТРОВІ. ГІГІЄНІЧНІ РЕГЛАМЕНТИ ВИКОРИСТАННЯ"

¹М.Г. Проданчук, д.мед.н., ¹Л.Г. Сененко, к.мед.н., ¹Н.Є. Дишіневич, ¹Т.І.Кравченко, к.хім.н.,
¹П.Г. Жмілько, д.біол.н., ¹Є.А. Баглій, д.мед.н., ¹Т.В. Хількевич, к.біол.н.,
²Л.М. Шафран, д.мед.н., ²Л.В. Басалаєва, к.біол.н., ³М.П. Донець

¹ – Інститут екогієни і токсикології ім. Л.І.Медведя

² – НДІ медицини транспорту

³ – Чернігівська обласна СЕС

РЕЗЮМЕ. Проект документа підготовлений в рамках гармонізації вітчизняних стандартів зі стандартами інтернаціональної Асоціації досліджень і випробувань в галузі екології текстилю, що працює під знаком □КО-ТЕХ. Проект документа має таку структуру: I. Загальні положення. II. Визначення термінів. III. Гігієнічні вимоги до сировини, матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових та виробів з них. IV. Вимоги щодо забезпечення споживачів безпечною для здоров'я продукцією. V. Вимоги до маркування, пакування, зберігання, транспортування матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових та виробів з них. VI. Гігієнічні регламенти щодо поводження з відходами. VII. Державний санітарно-епідеміологічний нагляд за використанням санітарних правил та відповідальність за дотриманням санітарних правил. Проект також містить 11 доповнень, що стосуються заборонених хімічних речовин у текстильній промисловості, визначення пріоритетних хімічних забруднювачів, виходячи з груп товарів, та одне довідкове доповнення стосовно методів досліджень. Ключові слова: санітарні правила, норми, матеріали текстильні, шкіряні, хутрові, вироби, вимоги безпеки, маркування, поводження з відходами, гігієнічні регламенти, санітарний нагляд.

РЕЗЮМЕ. Проект документа підготовлений в рамках гармонізації отечественных стандартов со стандартами Интернациональной Ассоциации исследований и испытаний в области экологии текстиля, которая работает под знаком □КО-ТЕХ. Проект документа имеет следующую структуру: I. Общие положения. II. Определения сроков. III. Гигиенические требования к сырью, материалам текстильным, кожаным, меховым и изделиям из них. IV. Требования к обеспечению потребителей безопасной для здоровья продукцией. V. Требования к маркировке, упаковке, хранению, транспортированию материалов текстильных, кожаных, меховых и изделий из них. VI. Гигиенические регламенты обращения с отходами. VII. Государственный санитарно-эпидемиологический надзор за использованием санитарных правил и норм и ответственность за соблюдение санитарных правил.

Проект также содержит 11 дополнений, касающихся запрещенных химических веществ в текстильной промышленности, определения приоритетных химических загрязнителей, исходя из групп товаров, и одно справочное дополнение по методам исследований. Ключевые слова: санитарные правила, нормы, материалы текстильные, кожаные, меховые, изделия, требования безопасности, маркировка, обращение с отходами, гигиенические регламенты, санитарный надзор

SUMMARY. The document project is prepared within the limits of harmonisation of national standards with standards of International Association of research and testing in the field of textile ecology which works under the mark of □КО-ТЕХ. The document project has the following structure: I General provisions. II Definitions of terms. III Hygienic requirements to raw materials, materials from textile, leather, fur as well as to products from them. IV Requirements to provision of consumers with production which is safe for health. V Requirements to marks, packing, storage, transportation of materials from textile, leather, fur and products from them. VI Hygienic regulations of handling wastes. VII The state sanitary-and-epidemiologic supervision for application of sanitary rules and norms and responsibility for observance of sanitary rules.

A project also contains 11 additions including forbidden chemical matters in textile industry, determination of priority chemical contaminations basing on the groups of wares and one reference addition on the research methods.

Key words: sanitary rules, norms, materials textile, leather, fur, products, safety requirements, marks, handling with wastes, hygienic regulations, sanitary inspection.

В перше в Україні розроблено проект Державних санітарних правил і норм "Матеріали та вироби текстильні, шкіряні і хутрові. Гігієнічні регламенти використання".

Проект документа підготовлений в рамках гармонізації вітчизняних стандартів зі стандартами Інтернаціональної Асоціації дослідження і випробувань у галузі екології текстилю, що працює під знаком □КО-ТЕХ. У проекті державних санітарних норм і правил гігієнічні показники гармонізовані з вищезазначеними міжнародними стандартами, а нормативна база наведена у відповідності до чинних в Україні нормативних документів: СанПіН 4630-88 "Санітарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнений" та ДСП 201-97 "Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць від забруднення хімічними та біологічними речовинами".

Шановні колеги! Просимо свої зауваження та пропозиції надсилати на адресу Інституту (03680, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 6; e-mail: slg@medved.kiev.ua) Сененко Людмилі Григорівні.

Проект Державних санітарних правил і норм "Матеріали та вироби текстильні, шкіряні і хутрові. Гігієнічні регламенти використання" як нормативно-правовий акт встановлює вимоги безпеки та санітарні заходи, дотримання яких обов'язкове для всіх юридичних і фізичних осіб, незалежно від їх відомчого підпорядкування і форм власності, сфера діяльності яких має відношення до матеріалів і виробів текстильних, шкіряних, хутрових.

Державні санітарні правила та норми підготовлені на підставі Законів України: "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" від 24.02.1994 № 4004 — XII; "Про охорону дитинства" від 26.04.2001 № 2402 — III; "Про метрологію та метрологічну діяльність" від 15.06.2004 № 1765-IV; "Про захист прав споживачів" від 01.12.2005 № 3161-IV; нормативно-правових документів: Угода про партнерство і співтовариство України з Європейським Союзом від 16.06.1994 (ст.51, ст. 56); Постанова Кабінету Міністрів України "Про заходи щодо поетапного впровадження в Україні вимог директив Європейського Союзу, санітарних, екологічних, ветеринарних, фіто-санітарних норм та міжнародних і європейських стандартів" від 19.03.1997 № 244; "Положення про державно-епідеміологічний нагляд" затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.06.1999 р. № 1109 із змінами та доповненнями затвердженими Кабінетом Міністрів України від 19.08.2002 р. № 1217 та від 04.09.2003 р. № 1402, Наказ МОЗ України "Про розробку санітарних норм та правил для виробів з текстилю, одягу та взуття" від 25.08.98 № 259.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Державні санітарні правила і норми встановлюють медичні вимоги до матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових та виробів з них (далі — Продукція).
- 1.2. Державні санітарні правила і норми є обов'язковим до виконання нормативно-правовим актом, порушення вимог якого несе за собою цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність.
- 1.3. Вимоги безпеки щодо використання матеріалів текстильних, шкіряних і хутрових та виробів з них розповсюджуються на установи і заклади всіх форм власності.
- 1.4. Державні санітарні правила і норми призначені для органів, установ та закладів, які здійснюють державний нагляд і контроль за використанням безпечної сировини, хімічних сполук та реалізацією готової продукції, а також обов'язкові щодо дотримання та виконання усіма юридичними і фізичними особами, сфера діяльності яких пов'язана з використанням матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових та виробів з них, реалізацією, транспортуванням та зберіганням.
- 1.5. Галузеві нормативні документи та інструкції, які встановлюють вимоги до матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових та виробів з них, повинні бути приведені у відповідність до цих санітарних правил і норм.
- 1.6. Державні санітарні правила і норми не розповсюджуються на засоби індивідуального захисту — спецодяг та текстильні матеріали для нього.

II. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

2.1. У Правилах терміни і поняття вживаються у такому значенні:

- **гігієнічна оцінка** — комплекс досліджень (санітарно-хімічні, токсикологічні, мікробіологічні та ін.), що проводяться в модельованих і натурних умовах згідно діючих нормативно-правових актів;
- **безпека продукції** — відсутність будь-якого ризику для життя, здоров'я споживача при звичайних умовах використання, зберігання;
- **ризик для здоров'я людини** — можливість виникнення та вірогідні масштаби наслідків від негативного впливу протягом певного періоду часу;
- **виробник (власник)** — суб'єкт господарювання, який: виробляє товар або заявляє про себе як про виробника то-вару, чи про виготовлення такого товару на замовлення, розмішуючи на товарі та/або на упаковці, чи супровідних документах, що разом з товаром передаються споживачеві, своє найменування (ім'я), торговельну марку або інший документ, який ідентифікує такого суб'єкта господарювання, або ж імпортує товар і реалізує на території України;
- **одяг** — виріб або сукупність виробів, які одягає людина;
- **одяг першого шару** — вироби, що мають безпосередній контакт зі шкірою людини. До цієї групи відносяться: білизна натільна і постільна, корсетні вироби, панчішно-шкарпеткові вироби, рукавиці, головні убори;
- **одяг другого шару** — вироби, що мають обмежений безпосередній контакт зі шкірою людини. До цієї групи відносяться: костюми, сукні, спідниці, блузи, сорочки, брюки, светри, джемperi та інші аналогічні вироби;
- **одяг третього шару** — вироби, що не мають безпосереднього контакту зі шкірою людини: пальто, шуби, напівпальто, плащі, куртки та інші аналогічні вироби;
продукція — будь-які вироби (товар), робота чи послуга, що виготовляються, виконуються чи надаються для задоволення суспільних потреб (далі Продукція);
партія продукції — кількість продукції з однаковою назвою та властивостями, виготовлена за однакових умов на підприємстві згідно з одним нормативним документом та з однією партією сировини;
- **натуральні матеріали** — матеріали, що містять натуральні волокна не менш 90 % від маси тканини;
- **полімерний матеріал** — матеріал, який складається виключно з полімерів або матеріалів, до складу яких у вигляді основного зв'язуючого компонента входять полімерні сполуки;
- **хімічні волокна** — штучні та синтетичні волокна;
- **штучні волокна** — волокна, які одержують під час хімічної переробки природних високомолекулярних сполук чи

- продуктів їх перетворення ;
- **синтетичні волокна** — волокна, які одержують із синтетичних полімерів шляхом хімічного синтезу ;
- **апретування** — обробка текстильних виробів з метою надання їм заданих властивостей;
- **етикетка** — будь-яка бирка, напис, ярлик, що містить малюнки чи написи, написані, надруковані, нанесені за допомогою трафарету, витіснені або вдавлені та прикріплені до виробу чи до упаковки з виробами, що містить належну інформацію про виріб чи товар.

ІІІ. ГІГІЄНІЧНІ ВИМОГИ ДО СИРОВИНИ, МАТЕРІАЛІВ ТЕКСТИЛЬНИХ, ШКІРЯНИХ, ХУТРОВИХ ТА ВИРОБІВ З НИХ

3.1. Гігієнічні вимоги до сировини.

- 3.1.1. Сировина натурального, штучного і синтетичного походження, хімічні сполуки і хімічні композиції, які застосовуються у виробництві Продукції, повинні мати позитивний висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи МОЗ України (далі — Висновок).
- 3.1.2. Підприємство-виробник зобов'язане забезпечити виробничий контроль сировини і хімічних речовин, що застосовуються у виробництві Продукції, на предмет їх безпечності згідно з діючими нормативними документами. Всі матеріали для виготовлення Продукції повинні мати позитивні Висновки.
- 3.1.3. Сировина для виготовлення матеріалів текстильних, шкіряних і хутрових та текстильно допоміжні речовини, композиції для апретування, барвники не повинні в своєму складі містити хімічні сполуки, що відносяться до І класу небезпеки.
- 3.1.4. Не дозволяється використання у виробництві хімічних сполук (додатки 1, 2, 3, 4), що можуть викликати шкірно-подразнюючу і алергенну дію та канцерогенні ефекти, а також сполук, що не увійшли до зазначених додатків, якщо для них доведена наявність вказаних ефектів. Нові хімічні сполуки, що впроваджуються у виробництво, повинні бути безпечними для здоров'я людини, що повинно підтверджуватись Висновком.

3.2. Гігієнічні вимоги до матеріалів текстильних, шкіряних і хутрових та виробів з них

- 3.2.1. Матеріали текстильні, шкіряні, хутрові та вироби з них повинні відповідати призначенню, бути безпечними для здоров'я людини і мати позитивний Висновок.
- 3.2.2. У процесі використання Продукція не повинна викликати дискомфорту в дорослих та дітей.
- 3.2.3. До рецептури текстильно допоміжних речовин, апретуючих композицій та матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових і виробів з них не повинні входити хімічні речовини, які відносяться до 1 класу небезпечності.
- 3.2.4. Продукція не повинна мати запах, що перевищує допустиму норму (1 бал для дитячих виробів і 2 бали для виробів, призначених для дорослих).
- 3.2.5. Виділення хімічних речовин з Продукції для дорослого і дитячого контингентів населення у підодяговий повітряний простір та в модельні середовища не повинно перевищувати діючі гігієнічні нормативи (ГДКс.д. в атмосферному повітрі; ГДКв.в. у воді водних об'єктів господарсько-питного і культурно-побутового водокористування):
 - з сирової Продукції з натуральних, хімічних та змішаних волокон — додаток 5;
 - з одягу першого, другого і третього шарів, а також з пряжі, ниток, текстильних, шкіряних, хутрових матеріалів, головних уборів, панчішно-шкарпеткових виробів — додаток 6;
 - з постільної білизни та постільних речей, столової білизни, рушників — додаток 7;
 - з декоративних тканин та гардин — додаток 8;
 - ковдр, подушок — додаток 9;
 - шкіри натуральної, штучної та хутра, шкіряного одягу-додаток 10.
- 3.2.6. Продукція, виготовлена з вторинної сировини, повинна підлягати державній санітарно-епідеміологічній експертизі і мати позитивний Висновок.
- 3.2.7. Кожна партія готової Продукції підлягає гігієнічним дослідженням, що проводяться в лабораторії Виробника, з урахуванням функціонального призначення, умов використання, сировинного складу матеріалів та інших особливостей. За відсутності відомчої лабораторії контроль проводиться лабораторією, яка атестована на даний вид досліджень на договірних засадах.
- 3.2.8. Визначення рівнів міграції хімічних забруднювачів, що виділяються з Продукції, необхідно проводити з урахуванням вимог цього нормативно-правового документа, "Методических указаний по гигиенической оценке одежды и обуви из полимерных материалов" № 1353 от 31.08.76г.
- 3.2.9. Комплексні гігієнічні дослідження, які включають проведення токсикологічних, мікробіологічних досліджень, а також визначення електростатичних властивостей матеріалів, слід проводити при розробці та впровадженні на виробництві нових матеріалів і хімічних речовин, при використанні Продукції в екстремальних умовах.
- 3.2.10. За токсиколого-гігієнічними та мікробіологічними показниками Продукція для дорослого та дитячого контингентів населення не повинна викликати:
 - Мшкірно-подразнюючу дію;
 - алергенну дію;
 - віддалені ефекти;
 - порушувати динамічну рівновагу аутофлори шкіри людини.

- 3.2.11. Використання апретів у процесі виготовлення матеріалів і одягу з них першого шару для дорослих, другого і третього шарів для дітей старше 7 років та дорослих повинно здійснюватись тільки при наявності позитивного Висновку та відповідного маркування щодо застосування. Проведення додаткових обробок хімічними речовинами готової Продукції повинно бути узгоджено з органами охорони здоров'я .
- 3.2.12. Кожна одиниця Продукції (матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових та крою), яка ввозиться на територію України для переробки за схемою давальницької сировини, повинна мати позитивний Висновок і бути маркована.

3.3. Гігієнічні вимоги до виробів дитячих

- 3.3.1. Одяг першого і другого шарів для дітей віком від 0 до 3 років повинен виготовлятися тільки з натуральних тканин.
- 3.3.2. Дитячі конверти і ковдри літнього асортименту повинні виготовлятися винятково з натуральних матеріалів. Поверхня виробів, що не має безпосереднього контакту зі шкіряним покривом дитини, може бути оздоблена синтетичними матеріалами.
- 3.3.3. Постільна білизна для дітей віком від 0 до 7 років повинна виготовлятися тільки з натуральної сировини.
- 3.3.4. Натільна білизна для дітей віком від 0 до 7 років повинна виготовлятися тільки з натуральних тканин і натуральних трикотажних полотен, а для дітей віком з 8 до 18 років допускається виготовлення продукції з тканин і трикотажних полотен змішаного типу — з натуральних та штучних волокон.
- 3.3.5. З'єднання деталей одягу та обметування зрізів Продукції для новонароджених дітей повинно проводитись бавовняними нитками і виконуватись на лицевій стороні.
- 3.3.6. З'єднання деталей одягу, обметування зрізів, виконання оздоблювальних швів виробів для дітей ясельної групи допускається проводити хімічними нитками і волокнами, якщо шви не будуть контактувати зі шкірою дитини.
- 3.3.7. У білизняних виробах для дітей всіх вікових груп дозволяється використання апликацій, вишивок, оздоблених швів із синтетичної та штучної сировини, а також обробок, виконаних методом друку та термодруку за умови, що вони не будуть мати контакту з тілом дитини.
- 3.3.8. Шви готових виробів повинні бути закріплені.
- 3.3.9. Білизняні вироби першого шару (труси, панталони) з хімічних волокон, вовняної чи напіввовняної пряжі для дорослих і дітей повинні мати внутрішню бавовняну ластовицю.
- 3.3.10. Для виготовлення панчішно-шкарпеткових виробів для дітей віком від 3 років дозволяється використання пряжі з хімічних волокон при наявності позитивного Висновку.
- 3.3.11. Дозволяється використання поліамідних текстурованих ниток для зашивання миска в дитячих панчішно-шкарпеткових виробах.
- 3.3.12. Дитячий одяг першого і другого шару, який використовується епізодично (костюми купальні, карнавальні, бальні і театральні, одяг святковий), дозволяється виготовляти з синтетичних та штучних матеріалів.
- 3.3.13. В одязі третього шару в якості підкладки дозволяється використання 100% штучної тканини (для дітей до 7 років) та 100% синтетичної тканини (для дітей від 7 до 18 років).
- 3.3.14. Шкільну форму дозволяється виробляти із застосуванням тканин із змішаних (вміст натуральних волокон не менше 50%) або штучних волокон; блузки і сорочки з використанням натуральних тканин (для дітей молодшої та середньої школи) та штучних матеріалів (для дітей старшої школи).
- 3.3.15. Шкільна форма повинна мати вільний крій, який забезпечить свободу рухів, тепловий комфорт організму з урахуванням сезону року.
- 3.3.16. Одяг другого шару для дітей від 3 до 7 років дозволяється виготовляти з натуральних, штучних та змішаних тканин, вміст натурального волокна в останніх повинен бути не менше 50%.
- 3.3.17. Не дозволяється:
- виготовлення білизни, одягу для новонароджених дітей, що одягається через голову, а також контакт гудзиків, кнопок, застібок та інших аксесуарів з тілом дитини;
 - використовувати апрети в матеріалах білизняного асортименту для дітей;
 - забороняється використання відходів текстильного і швейного виробництва для виготовлення дитячих виробів;
 - заробоняється використання відходів текстильного і швейного виробництва для виготовлення дитячих виробів.

3.4. Вимоги до надання зразків для проведення санітарно-епідеміологічної експертизи

- 3.4.1. Надання зразків Продукції для проведення гігієнічних досліджень слід здійснювати згідно з додатком 11. Надані зразки повинні бути типовими представниками Продукції, що виготовляється.
- 3.4.2. Відповідальність за дотримання цієї вимоги покладається на Заявника. Продукція, надана на експертизу, під час випробувань руйнується і поверненню не підлягає.

IV. ВИМОГИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПОЖИВАЧІВ БЕЗПЕЧНОЮ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ПРОДУКЦІЄЮ

- 4.1. Продукція, що реалізується в торговельній мережі, на ринках та організованих виставках-продажах України, повинна супроводжуватись позитивним Висновком.
- 4.2. Матеріали текстильні, шкіряні, хутрові та вироби з них повинні відповідати вимогам безпеки, що зазначені у Висновках. Продукцію, яка не відповідає вимогам безпеки, слід вилучати із сфери реалізації. Відповідальність за забезпечення санітарно-епідеміологічної експертизи вітчизняної Продукції покладається на Виробника, а імпортованої Продукції — на Виробника, Постачальника, на власника чи юридичну (фізичну) особу, що реалізує Продукцію.

- 4.3. Для забезпечення свободи вибору споживача Виробник (Постачальник, Реалізатор) повинен етикетувати Продукцію, яку реалізує. Виробник чи юридична особа, що реалізує Продукцію, повинні нести відповідальність за точність та повноту наведеної інформації на етикетці.
- 4.4. Для застереження споживачів від можливого ризику для здоров'я при використанні Продукції за призначенням Виробник (Постачальник) повинен розробити "Пам'ятку" щодо користування, зміст якої відповідає гігієнічним вимогам.
- 4.5. Ввіз, реалізація та використання на території України Продукції здійснюється у відповідності до Закону України "Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення" від 24.02.1994 № 4004 — XII.

V. ВИМОГИ ДО МАРКУВАННЯ, ПАКУВАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ, ТРАНСПОРТУВАННЯ МАТЕРІАЛІВ ТЕКСТИЛЬНИХ, ШКІРЯНИХ, ХУТРОВИХ ТА ВИРОБІВ З НИХ

- 5.1. Маркування матеріалів та виробів текстильних, шкіряних і хутрових здійснюється українською мовою кожного разу, коли вони вводяться в обіг.
- 5.2. Маркування Продукції передбачає наявність ярлика, що містить інформацію про найменування підприємства-виробника або постачальника, його місце знаходження, найменування нормативного документа, вимогам якого повинен відповідати вітчизняний товар, позитивний Висновок, дату випуску, товарний знак, назву виробу, артикул, номер моделі, сировинний склад (відсотковий вміст волокон), розмір, рекомендації виробника щодо експлуатації товару, а також інформацію щодо прання виробу, хімічної чистки та прасування з використанням загальноприйнятих позначень.
- 5.3. Маркування виробів для новонароджених повинно містити інформацію щодо обов'язкового прання Продукції м'якими засобами для дітей і прасування.
- 5.4. Упаковка повинна бути міцною, запобігати розриву, забезпечувати збереження Продукції в умовах дії зовнішнього середовища (вологість, температурні коливання, статичні і динамічні навантаження та ін.), що може мати місце при її перевезенні різними видами транспорту. Матеріали, з яких виготовлена упаковка, повинні бути інертними по відношенню до Продукції, не додавати їй невластивих якостей і відповідати вимогам санітарного законодавства і пожежної безпеки.
- 5.5. Текстильні, трикотажні, шкіряні, хутрові вироби зберігають у сухих, чистих, добре вентильованих приміщеннях при температурі від +5 °С до +25 °С і відносній вологості повітря від 60 % до 65 %.
- 5.6. Продукція у складських приміщеннях зберігається на вішаках, кронштейнах, стелажах, в ящиках на відстані не менше ніж 1 м від приладів опалення, 0,5 м від електричних ламп і стін, 0,2 м від підлоги. Проходи між вішаками та стелажми повинні бути не менш ніж 0,5 м.
- 5.7. Для зберігання Продукції від пилу, дії прямого сонячного світла вішаки та кронштейни в складських приміщеннях закривають чохлами з тканини, поліетиленовими плівками. Дозволяється проводити інші санітарно-гігієнічні заходи, що сприяють утриманню Продукції в належному стані.
- 5.8. Для запобігання злежування, ушкодження комахами Продукцію необхідно періодично перекладати, просувати, очищати від пилу, пересипати тільки натуральними інсектицидами, що мають дозвіл органів Держсанепіднагляду. При необхідності дозволяється застосовувати синтетичні інсектициди, що внесені до Державного реєстру дезінфікуючих засобів. Роботи із зазначеними засобами повинні здійснювати організації, що мають ліцензію на відповідну діяльність.
- 5.9. Транспортування Продукції здійснюється усіма видами транспорту згідно з нормативними документами, якими регламентується їх перевезення.
- 5.10. Перевезення матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових та виробів з них здійснюється у відповідності до наданого відправником вантажу комплектом транспортних документів, визначених у регламентах з перевезення вантажів, діючих на певному виді транспорту.
- 5.11. Продукція повинна надаватися до транспортування окремими вантажними місцями або сформованими у транспортні пакети, завантаженими у контейнер.
- 5.12. Транспортні засоби для перевезення матеріалів текстильних, шкіряних, хутрових та виробів з них повинні бути чистими, оснащеними покриттям для їх захисту від атмосферних впливів (сонячного проміння, дощу, снігу, пилу, тощо).

VI. ГІГІЄНІЧНІ РЕГЛАМЕНТИ ЩОДО ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

- 6.1. Поводження з відходами текстильних, шкіряних, хутрових, швейних підприємств повинно здійснюватись згідно з вимогами чинної галузевої нормативно-технічної документації та ДСанПіН 2.2.7.029-99 "Гігієнічні вимоги щодо поведження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення".
- 6.2. Вироби, що виготовлені з відходів текстильного, трикотажного, швейного, шкіряного, хутрового виробництва у відповідності до діючої в Україні нормативно-технічної документації, підлягають санітарно-епідеміологічній експертизі та повинні мати позитивний Висновок.

VII. ДЕРЖАВНИЙ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ НАГЛЯД ЗА ВИКОНАННЯМ САНІТАРНИХ ПРАВИЛ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОТРИМАННЯМ САНІТАРНИХ ПРАВИЛ

- 7.1. Державний санітарно-епідеміологічний нагляд і контроль за дотриманням підприємствами, установами, організаціями та іншими суб'єктами господарювання державних санітарних правил і норм щодо матеріалів та виробів текстильних, шкіряних і хутрових при їх використанні, транспортуванні, зберіганні, маркуванні, паку-

ванні здійснюється органами, установами, закладами державної санітарно-епідеміологічної служби в межах їх повноважень згідно із Законом України від 24.02.1994 р. № 4004-XII "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", "Положенням про державно-епідеміологічний нагляд", що затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 22.06.1999 р. № 1109 із змінами та доповненнями, затвердженими Кабінетом Міністрів України від 19.08.2002 р. № 1217 та від 04.09.2003 р. № 1402.

7.2. Заклади Держсанепіднагляду України щорічно здійснюють вибірку перевірку підприємств за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог при виробництві Продукції згідно з чинним законодавством на відповідність гігієнічним вимогам. У разі необхідності (зміни технологічного регламенту, технологічного обладнання, сировини, партії та ін.) вибіркова перевірка може здійснюватись і з іншою періодичністю. При порушенні технологічного процесу, що може негативно вплинути на безпеку для здоров'я людини, її виробництво може бути припинено чи заборонено.

7.3. Відповідальність за дотриманням цих санітарних норм і правил несуть керівники та посадові особи підприємств, установ, об'єднань, закладів усіх форм власності, суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють виробництво, реалізацію і застосування матеріалів та виробів текстильних, шкіряних і хутрових, а також необхідний контроль згідно з чинним законодавством.

*Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України*

*Додаток 1 до пункту 3.1.4 ДСанПіну
"Матеріали та вироби текстильні, шкіряні і хутрові.
Гігієнічні регламенти використання"*

Перелік канцерогенних ароматичних амінів, міграція яких з барвників не допускається

Найменування сполук	Номер за Міжнародним класифікатором CAS
Перша група*	
4-амінодифеніл	92-67-1
бензидин	92-87-5
4-хлор-о-толуїдин	95-69-2
2-нафтиламін	91-59-8
Друга група**	
0-аміноазотолуол	97-56-3
2-аміно-4-нітротолуол	99-55-8
p-хлоранілін	106-47-8
2,4-діаміноанізол	615-05-4
4,4'-діамінодифенілметан	101-77-9
3,3'-дихлорбензидин	91-94-1
3,3'-диметоксибензидин	119-90-4
3,3'-диметилбензидин	119-93-7
3,3'-диметил-4,4'-діамінодифенілметан	838-88-0
p-крезидин	120-71-8
4,4'-метилен-біс-(2-хлоранілін)	101-14-4
4,4'-оксидіанілін	101-80-4
4,4'-тіодіанілін	139-65-1
о-толуїдин	95-53-4
2,4-толуїлендіамін	95-80-7
2,4,5-триметиланілін	137-17-7
о-анізидин(2-метоксіанілін)	90-04-0
2,4-ксилідин	95-68-1
2,6-ксилідин	87-62-7
4-аміноазобензол	60-09-3

* — канцерогенність для людини доведена

** — висока вирогідність канцерогенності для людини

*Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України*

Перелік канцерогенних барвників

Загальна назва барвників за С.І.*	Структурний номер за С.І.	Номер за Міжнародним класифікатором CAS
С.І. яскраво-червоний 26	С.І. 16 150	3761-53-3
С.І. базовий червоний 9	С.І. 42 500	569-61-9
С.І. базовий фіолетовий 14	С.І. 42 510	632-99-5
С.І. прямий чорний 38	С.І. 30 235	1937-37-7
С.І. прямий блакитний 6	С.І. 22 610	2606-46-2
С.І. прямий червоний 28	С.І. 22 120	573-58-0
С.І. дисперсний блакитний 1	С.І. 64 500	2475-45-8
С.І. дисперсний помаранчевий 11	С.І. 60 700	82-28-0
С.І. дисперсний жовтий 3	С.І. 11 855	2832-40-8

* — колор індекс

Директор Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду МОЗ України

Перелік барвників, що викликають алергію

Загальна назва барвників за С.І.*	Структурний номер за С.І.	Номер за Міжнародним класифікатором CAS
С.І. дисперсний голубий 1	С.І. 64 500	2475-45-8
С.І. дисперсний голубий 3	С.І. 61 505	2475-46-9
С.І. дисперсний голубий 7	С.І. 62 500	3179-90-6
С.І. дисперсний голубий 26	С.І. 63 305	
С.І. дисперсний голубий 35		12222-75-2
С.І. дисперсний голубий 102		12222-97-8
С.І. дисперсний голубий 106		12223-01-7
С.І. дисперсний голубий 124		61951-51-7
С.І. дисперсний коричневий 1		23355-64-8
С.І. дисперсний помаранчевий 1	С.І. 11 080	2581-69-3
С.І. дисперсний помаранчевий 3	С.І. 11 005	730-40-5
С.І. дисперсний помаранчевий 37	С.І. 11 132	
С.І. дисперсний помаранчевий 76	С.І. 11 132	
С.І. дисперсний червоний 1	С.І. 11 110	2872-52-8
С.І. дисперсний червоний 11	С.І. 62 015	2872-48-2
С.І. дисперсний червоний 17	С.І. 11 210	3179-89-3
С.І. дисперсний жовтий 1	С.І. 10 345	119-15-3
С.І. дисперсний жовтий 3	С.І. 11 855	2832-40-8
С.І. дисперсний жовтий 9	С.І. 10 375	6373-73-5
С.І. дисперсний жовтий 39		
С.І. дисперсний жовтий 49		

* — колор індекс

Директор Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду МОЗ України

Додаток 4 до пункту 3.1.4 ДСанПіну "
"Матеріали та виробу текстильні, шкіряні і хутрові.
Гігієнічні регламенти використання"

Перелік заборонених вогнестійких сполук

Найменування хімічних речовин	Номер за Міжнародним класифікатором CAS	Скорочена назва хімічної сполуки
Полібромінатні біфеніли	59536-65-1	PBB
Трис-(2,3-дибромопропіл)-фосфат	126-72-7	TRIS
Трис-(азиридиніл)-фосфіноксид	5455-55-1	TERA
Пентабромдифенілефір	32534-81-9	penta BDE
Октабромдифенілефір	32536-52-0	octa BDE

Директор Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду МОЗ України

Додаток 5 до пункту 3.2.5 ДСанПіну "
"Матеріали та виробу текстильні, шкіряні і хутрові.
Гігієнічні регламенти використання"

Гігієнічні показники безпеки і гігієнічні нормативи хімічних речовин, що виділяються з сурових текстильних матеріалів з натуральних, хімічних та змішаних волокон

№ п/п	Назва показника	ГДКв.в.* мг/дм ³	ГДКс.д.** мг/м ³	ОБРВ*** мг/м ³	Клас небезпечності****
1	Величина рН ¹				
2	Формальдегід	0,050	0,003		2
3	Фенол	0,100	0,003		2
4	Бензол	0,500	0,100		2
5	Толуол	0,500	0,600		3
6	Ксилол	0,050	0,200		3
7	Етиленгліколь ²	1,000		1,000	3
8	Капролактам ³	1,000	0,060		3
9	Гексаметилендіамін ³	0,010	0,001		2
10	Акрілонітрил ⁴	2,000	0,030		2
11	Діоктилфталат ⁵	1,000	0,020	0,005	3
12	Дибутілфталат ⁵	0,200		0,100	3
13	Пентахлорфенол ⁶	0,010		0,021	2
14	Пестициди ⁷				

Примітки:

- — норматив не встановлений;

1 — величина рН— від 4,8 до 7,5;

2 — поліефірні виробу;

3 — поліамідні виробу;

4 — акрилонітрильні виробу;

5 — полівінілхлоридні виробу;

6 — застосовується в якості фунгіцидного засобу або як підготовчий засіб для оздоблення при наявності документів, що підтверджують;

7 — натуральна сировина при наявності документів, що свідчать про можливу наявність хімічних сполук;

* — гранично допустима концентрація в модельних середовищах, у воді водних об'єктів господарсько-питного і культурно-побутового водокористування (СанПіН №4630-88 "Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения");

** — гранично допустима середньодобова концентрація в атмосферному повітрі (ДСН 201-97 "Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними та біологічними речовинами)");

*** — орієнтовно безпечний рівень виділення в атмосферному повітрі;

**** — за лімітуючим показником.

Директор Департаменту державного санітарно-епідеміологічного нагляду МОЗ України

Гігієнічні показники безпеки і гігієнічні нормативи хімічних речовин, що виділяються з пряжі, ниток, текстильних матеріалів, трикотажних полотен, одягу, головних уборів, рукавиць, панчішно-шкарпеткових оздоблених виробів

№ п/п	Назва показника	ГДКв.в. мг/дм ³	ГДКс.д. мг/м ³	ОБРВ мг/м ³	Клас небезпечності
1	Величина рН ¹				
2	Формальдегід	0,050	0,003		2
3	Фенол	0,100	0,003		2
4	Етиленгліколь ²	1,000	1,000		3
5	Капролактам ³	1,000	0,060		3
6	Гексаметилендіамін ³	0,010	0,001		2
7	Акрилонітрил ⁴	2,000	0,030		2
8	Діоктилфталат ⁵	1,000	0,020	0,005	3
9	Дибутилфталат ⁵	0,200		0,100	3
10	Пентахлорфенол ⁶	0,010		0,021	2
11	Бензол	0,050	0,100		2
12	Толуол	0,050	0,600		3
13	Ксилол	0,050	0,200		3
14	Ацетальдегід	0,200	0,010		3
15	Миш'як /As/ ⁷	0,050			2
16	Свинець /Pb/	0,030			2
17	Кадмій /Cd/	0,001			2
18	ХромVI /Cr VI/	0,050			3
19	Ртуть /Hg/ ⁸	Не допускається			1
20	Кобальт /Co/	0,100			2
21	Мідь /Cu/	1,000			3
22	Нікель /Ni/	0,100			3
23	Стійкість фарбування, бали: до води — від 0 до 3,0; до прання — від 3,0 до 4,0; до кислотного поту — від 3,0 до 4,0; до сухого тертя — від 0 до 4,0; до мокрого тертя — від 2,0 до 3,0				

Примітки:

- - норматив не встановлений;

1 — величина рН — текстильних матеріалів, одягу, панчішно-шкарпеткових виробів — від 4,8 до 7,5;

2 — поліефірні виробу;

3 — поліамідні виробу;

4 — акрилонітрильні виробу;

5 — полівінілхлоридні виробу;

6 — застосовується в якості фунгіцидного засобу, або як підготовчий засіб для оздоблення при наявності документів, що підтверджують;

7 — іони важких металів визначаються тільки в кислих рідких модельних середовищах: миш'як, свинець, кадмій, хромVI, кобальт, мідь, нікель, цинк, ртуть — з натуральних матеріалів і виробів;

8 — вміст ртуті у Продукції не допускається;

Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України

Гігієнічні показники безпеки і гігієнічні нормативи хімічних речовин, що виділяються з постільної білизни та постільних речей, столової білизни, рушників

№ п/п	Назва показника	ГДКв.в. мг/дм ³	ГДКс.д. мг/м ³	ОБРВ мг/м ³	Клас небезпечності
1	Величина рН ¹				
2	Формальдегід	0,050	0,003	—	2
3	Фенол	0,100	0,003	—	2
4	Етиленгліколь ²	1,000	1,000	—	3
5	Капролактан ³	1,000	0,060	—	3
6	Гексаметилендіамін ³	0,010	0,001	—	2
7	Пентахлорфенол ⁴	0,010	—	0,021	2
8	Бензол	0,500	0,100	—	2
9	Толуол	0,500	0,600	—	3
10	Ксилол	0,050	0,200	—	3
11	Миш'як /As/ ⁵	0,050	—	—	2
12	Свинець /Pb/	0,030	—	—	2
13	Кадмій /Cd/	0,001	—	—	2
14	Хром VI /Cr VI/	0,050	—	—	3
15	Ртуть /Hg/	Не допускається	—	—	1
16	Кобальт /Co/	0,100	—	—	2
17	Мідь /Cu/	1,000	—	—	3
18	Нікель /Ni/	0,100	—	—	3
19	Стійкість фарбування, бали: до води — від 0 до 3,0; до прання — від 3,0 до 4,0; до сухого тертя — 4,0; до мокрого тертя — від 2,0 до 3,0				

Примітки:

- — норматив не встановлений;

1 — величина рН - постільної білизни та речей, столової білизни, рушників - від 4,8 до 7,5;

2 — поліефірні вироби;

3 — поліамідні вироби;

4 — застосовується в якості фунгіцидного засобу або як підготовчий засіб для оздоблення (при наявності підтверджуючих документів);

5 — іони важких металів визначаються тільки в кислих рідких модельних середовищах: миш'як, свинець, кадмій, хром VI, кобальт, мідь, нікель, цинк, ртуть - з натуральних матеріалів і виробів.

Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України

*Додаток 8 до пункту 3.2.5 ДСанПіну
"Матеріали та вироби текстильні, шкіряні і хутрові.
Гігієнічні регламенти використання"*

**Гігієнічні показники безпеки і гігієнічні нормативи хімічних речовин,
що виділяються з декоративних тканин та гардин**

№ п/п	Назва показника	ГДКс.д. мг/дм ³	Клас небезпечності
1	Формальдегід	0,003	2
2	Фенол	0,003	2
3	Етиленгліколь ¹	1,000	3
4	Капролактан ²	0,060	3
5	Гексаметилендіамін ²	0,001	2
6	Бензол	0,100	2
7	Толуол	0,600	3
8	Ксилол	0,200	3
9	Стійкість фарбування, бали: до води — від 0 до 3,0; до прання — від 3,0 до 4,0; до сухого тертя — 4,0; до мокрого тертя — від 2,0 до 3,0		

Примітки:

1 - поліефірні вироби;

2 - поліамідні вироби.

*Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України*

*Додаток 9 до пункту 3.2.5 ДСанПіну
"Матеріали та вироби текстильні, шкіряні і хутрові.
Гігієнічні регламенти використання"*

Гігієнічні показники безпеки і гігієнічні нормативи хімічних речовин, що виділяються з ковдр, подушок*

№ п/п	Назва показника	ГДКс.д. мг/дм ³	Клас небезпечності
1	Формальдегід	0,003	2
2	Фенол	0,003	2
3	Бензол	0,100	2
4	Толуол	0,600	3
5	Ксилол	0,200	3
6	Стійкість фарбування чохла, бали: до води — від 0 до 3,0 до прання — від 3,0 до 4,0; до сухого тертя — 4,0; до мокрого тертя — від 2,0 до 3,0		

Примітки:

** — гігієнічні дослідження виробів проводяться з урахуванням виду наповнювача (пух, пір'я, вовна, поліефірне волокно та ін.), рецептури чохла, в яких вони містяться та засобу, що застосовувався для обробки натуральних наповнювачів.*

*Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України*

Гігієнічні показники безпеки і гігієнічні нормативи хімічних речовин, що виділяються з шкіри натуральної, штучної, хутра та виробів з них

№ п/п	Назва показника	ГДКв.в. мг/дм ³	ГДКс.д. мг/м ³	Клас небезпечності
1	Величина рН ¹			
2	Формальдегід	0,050	0,003	2
3	Фенол	0,100	0,003	2
4	Пентахлорфенол ²	0,010	0,300	2
5	Бензол	0,500	0,100	2
6	Толуол	0,500	0,600	3
7	Ксилол	0,050	0,200	3
8	Діоктилфталат ³	0,300	0,050	3
9	Дибутилфталат ³	0,200	0,100	3
10	Ацетальдегід ⁴	0,200	0,010	
11	Кадмій /Cd/	0,001	—	2
12	ХромVI /Cr VI/ ⁵	0,050	—	3
13	Нікель /Ni/	0,100	—	3
14	Стійкість фарбування в балах: до води — від 0 до 3,0; до сухого тертя — 4,0; до мокрого тертя — від 2,0 до 3,0			

Примітки:

- — норматив не встановлений;

1 — величина рН - шкіри натуральної та штучної, шкіряного одягу — від 4,0 до 7,5;

2 — у випадках застосування препарату як консервуючого засобу при наявності підтверджуючих документів;

3 — визначається міграція з штучних шкір (полівінілхлоридних) та одягу з них;

4 — полівінілхлоридні та поліуретанові вироби;

5 — визначається міграція з натуральних шкір, хутра та одягу з них.

*Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України*

Обсяг (кількість) зразків Продукції, що надається для санітарно-епідеміологічних досліджень

№ п/п	Назва показника	Кількість продукції, не менше		
		метрів квадратних	грамів	штук, пар
1.	Текстильні полотна (ткані, в'язані, неткані)	2	500	н/н
2.	Одяг першого, другого, третього шарів	н/н	н/н	3
3.	Панчішно-шкарпеткові вироби	н/н	н/н	5
4.	Фурнітура	н/н	100	5-10
5.	Пряжі, кручені пряжі, волокна в масі, штапельні волокна, нитки	н/н	500	н/н
6.	Шкіра, хутро (натуральні, штучні) та одяг шкіряний і хутровий	1	500	3
7.	Головні убори	н/н	500	3
8.	Столова білизна, рушники, вироби з махрових тканин	2	500	н/н
9.	Постільна білизна та постільні речі	2	500	н/н
10.	Ковдри, подушки, наповнювачі	2	500	н/н
11.	Матраци	н/н	н/н	1

*Примітка:
н/н — не надається*

*Директор Департаменту державного
санітарно-епідеміологічного нагляду
МОЗ України*

Надійшла до редакції 21.06.10